

Uzasadnienie

Rozporządzenie wydłuża terminy ewidencyjne i sprawozdawcze generalnie określone w przepisach o rachunkowości. Proces sporządzenia sprawozdań finansowych wymaga szeregu prac analityczno-kontrolnych i uzgadniających (w tym inwentaryzacyjnych), wymagających od służb finansowo-księgowych wzmoczonego nakładu pracy.

Zmiany zaproponowane w projekcie wynikają z trudnej do przewidzenia dynamiki i skutków trwającej pandemii, w szczególności prognozy „piątej fali” COVID-19. W związku z tym duża część jednostek może mieć problemy z terminowym wykonywaniem ww. obowiązków (absencja pracowników), pomimo że charakteryzują się one wysokim stopniem elektronizacji procesów. Wydanie projektowanego rozporządzenia wynika dodatkowo z uwzględnienia postulatów zgłaszanych przez środowisko księgowych, obecnie mocno zaangażowane we wdrażanie zasad nowego systemu podatkowego. W postulatach tych wskazywano, że ze względu na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego oraz dobro podatników, a także księgowych i kadrowych, wskazane jest przesunięcie m.in. terminów na sporządzenie sprawozdań finansowych.

Projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 15zzh ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.), zgodnie z którym w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, może określić inne terminy wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji, o których mowa w:

- 1) ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.) oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy,
- 2) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy,
- 3) art. 45 ust. 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.)

- biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji tych obowiązków.

Nowelizacja rozporządzenia jest dedykowana:

- jednostkom, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (z wyłączeniem jednostek prowadzących działalność, do której stosuje się przepisy ustaw, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym),
- jednostkom sektora finansów publicznych posiadającym osobowość prawną,
- jednostkom, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa,

budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).

Projektowane brzmienie § 2b wydłuża termin określony w art. 45 ust. 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych do dnia 1 sierpnia 2022 r. Zmiana dotychczas przyjętej zasady przedłużenia ww. terminu do dnia 31 lipca na dzień 1 sierpnia wynika z konieczności wskazania dnia roboczego (31 lipca 2022 r. przypada w niedzielę). Termin ten dotyczy podatników prowadzących księgi rachunkowe zobowiązanych do sporządzenia sprawozdania finansowego i przekazania go za pomocą środków komunikacji elektronicznej Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej przed upływem terminu określonego na złożenie zeznania w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej udostępnianej na podstawie art. 45 ust. 1g ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Przedłużenie terminu o 3 miesiące w ustawie PIT wynika z powiązania z terminami określonymi w rachunkowości.

Projektowany § 3aa wydłuża w przypadku jednostek, o których mowa art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność, do której stosuje się przepisy ustaw, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym:

1) terminy określone w art. 49b ust. 9, art. 55 ust. 2c oraz art. 63c ust. 2 i 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości o 3 miesiące, a w przypadku zarządu jednostki samorządu terytorialnego sporządzającego skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego termin, o którym mowa w art. 63c ust. 2 - o 1 miesiąc, oraz

2) terminy sporządzenia sprawozdania z działalności, o którym mowa w art. 49 ust. 1 tej ustawy, sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, o którym mowa w art. 55 ust. 2a tej ustawy, sprawozdania z płatności, o którym mowa w art. 63f ust. 1 tej ustawy oraz skonsolidowanego sprawozdania z płatności, o którym mowa w art. 63g ust. 1 tej ustawy, również o 3 miesiące.

§ 3aa rozporządzenia wydłuża terminy ewidencyjne i sprawozdawcze dla jednostek gospodarczych (z wyłączeniem jednostek nadzorowanych przez KNF) oraz organizacji pozarządowych o 3 miesiące. Terminy te wynikają z pozytywnych doświadczeń lat ubiegłych i są zgodne z oczekiwaniami środowisk księgowych.

W przepisie § 3aa pkt 1 proponuje się również przedłużenie o 1 miesiąc terminu na sporządzenie skonsolidowanego bilansu przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego. Jak wskazano poniżej terminy sporządzenia sprawozdań dla jednostek zaliczonych do sektora finansów publicznych (w tym jednostek samorządu terytorialnego) zostaną wydłużone o 1 miesiąc. W związku z tym, również o taki okres wydłużono termin na sporządzenie skonsolidowanego bilansu jednostki samorządu terytorialnego.

W § 29 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. określony został obowiązek sporządzenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego skonsolidowanego bilansu przy odpowiednim stosowaniu przepisów rozdziału 6 ustawy o

rachunkowości przy założeniu, że jednostką dominującą jest jednostka samorządu terytorialnego. Wobec powyższego, konieczne było wydłużenie terminu z art. 63c ust. 2, o którym mowa w rozdziale 6 ustawy o rachunkowości, w zakresie terminu sporządzenia tego bilansu.

Proponuje się także, aby przepisy § 3a i § 8a zmienianego rozporządzenia miały zastosowanie do obowiązków dotyczących roku obrotowego kończącego się po dniu 29 września 2021 r., jednak nie później niż w dniu 30 kwietnia 2022 r., których termin wykonania nie upłynął przed dniem 31 marca 2022 r.

Przywołany § 3a przewiduje wydłużenie odpowiednio o 3 miesiące lub o miesiąc niektórych terminów dotyczących w szczególności inwentaryzacji, sporządzenia zestawienia obrotów i sald, sporządzenia sprawozdania finansowego oraz jego zatwierdzenia, które wynikają z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Rozwiązanie to było z powodzeniem zastosowane w roku ubiegłym i jest zgodne z oczekiwaniami środowisk księgowych.

Jednocześnie § 8a przewiduje wydłużenie terminów o miesiąc w odniesieniu do jednostek, o których mowa w ww. rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Ponadto projektowane brzmienie § 4b przewiduje wydłużenie o 30 dni terminów przypadających w 2022 r. dotyczących sprawozdań finansowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 270 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W związku z określeniem nowego terminu zatwierdzenia sprawozdania finansowego jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do art. 15zzh ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wydłużeniu ulegają również terminy wynikające z art. 270 ust. 3 i art. 271 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W odniesieniu do ww. terminów § 8a rozporządzenia zmienianego i projektowanego § 4b dotyczących jednostek sektora finansów publicznych przyjęto, że przedłużenie terminów wyniesie 1 miesiąc. Tak określony termin dla jednostek sektora finansów publicznych wynika m.in. z wymogów w zakresie programu badań statystycznych, jak i obowiązków sprawozdawczości unijnej (notyfikacja fiskalna).

Mając na uwadze zbliżający się termin na sporządzenie sprawozdań finansowych, tj. dzień 31 marca, wejście w życie projektowanego rozporządzenia powinno nastąpić jak najszybciej, tj. z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Pozwoli to służbom finansowo-księgowym na odpowiednią organizację pracy.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego i jest uzasadniony ważnym interesem społecznym w związku z koniecznością przesunięcia terminów ewidencyjnych i sprawozdawczych dla jednostek przed upływem tych terminów.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Zawarte w projekcie regulacje nie wpływają na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2021 r. poz. 162).

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych, w związku z czym nie wymaga notyfikacji na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnień, o których mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.